

Norges vassdrags og energidirektorat
Postboks 5091, Majorstua
0301 Oslo

Høring – NorthConnect

Energi Norge samler og representerer fornybarnæringen, og er en landsforening i NHO. Våre medlemsbedrifter driver kraftproduksjon, strømnnett og strømsalg over hele Norge. Vår visjon er at Norge skal ta en global lederposisjon som det første fornybare og fullelektriske samfunn i verden. Medlemmenes oppdrag til oss er å fremme fornybarnæringens konkurransevne, for å øke norsk verdiskaping.

Energi Norges overordnede vurdering er at NorthConnect er et svært lønnsomt prosjekt for det norske samfunnet, som i tillegg kan gi positive bidrag til å redusere innenlandske nettinvesteringer og styrke systemdriften. Prosjektet trekker på et verdiskapende og klimamessig gunstig samspill mellom det britiske kraftsystemet med økende andel vindkraft og det vannkraftbaserte norske systemet. Manglende gjennomføring eller unødige forsinkelser av prosjektet kan flytte verdiskapingen fra norske fleksible kraftressurser til våre naboland. Prosjektet bør derfor gis konsesjon og realiseres så snart som mulig. Vi ønsker å fremheve følgende:

1. Prosjektet er svært lønnsomt for det norske samfunnet, basert på verdiskapende og klimavennlig samspill mellom vannkraft og vindkraft over Nordsjøen

I vurderingen av NorthConnect vil vi fremheve følgende:

- Forbindelsen er vurdert å ha et samfunnsøkonomisk overskudd på 14 milliarder kr (norsk andel) i basisscenariet. Dette synes for Energi Norge som å være høyere enn det som har ligget til grunn for noen tidligere mellomlandsforbindelse som har fått konsesjon i Norge. I et høyt scenario er det samfunnsøkonomiske overskuddet beregnet til hele 27 milliarder kr (norsk andel).
- Forbindelsen kan bidra til å avlaste transmisjonsnettet, redusere overføringstap og innenlandske nettinvesteringer, og bedre forsyningssikkerheten på Vestlandet. Det legges til grunn at prosjektet isolert sett reduserer eller ikke påvirker investeringsbehovet i det innenlandske nettet (jfr. også Statnetts analyse av behov for innenlandsk nettbehov), og kan redusere kostnadene ved systemdrift. Dette vil komme alle brukere av transmisjonsnettet til gode.
- Forbindelsen har begrensede konsekvenser for kraftprisen i Norge (beregnet til 0,7 til 1,7 øre/kWh). Det er videre antatt at den største prisvirkningen av forbindelsen vil være i situasjoner med svært lave kraftpriser i Norge.

Enkelte aktører har i debatten om mellomlandsforbindelser, der NorthConnect er det mest aktuelle prosjektet, forsøkt å svekke bruken av samfunnsøkonomiske lønnsomhetsanalyser ved å be om at enkelte forbruksgrupper, som industrien, skal tillegges en annen vekt enn andre interessenter. Vi vil be om at det benyttes de samme metoder og prinsipper for vurdering av samfunnsøkonomisk lønnsomhet i konsesjonsbehandlingen av NorthConnect som for tidligere konsesjonsbehandling av mellomlandsforbindelser.

Vi vil samtidig påpeke at med dagens eierskap i norsk kraftsektor, inkludert de norske eierne av NorthConnect som er Lyse Produksjon, Agder Energi og E-CO Energi, vil en helt overveiende del av verdiskapingen komme det norske samfunn til gode. Nåverdien av dette prosjektet alene utgjør i størrelsesorden det samme som hele norsk vannkraftsektor bidro med i skatter og konsesjonsplagte avgifter i 2016. Vi vil også peke på at det beregnede samfunnsøkonomiske overskuddet av prosjektet er høyere enn det beregnede samfunnsøkonomiske overskuddet som lå til grunn for beslutningen (fra 2013) om mellomlandsforbindelsene til hhv Tyskland og Storbritannia.

2. NorthConnect kan gi positive bidrag til det norske transmisjonsnett, gjennom lavere investeringer og bedre systemdrift

Energi Norge vil vise til at prosjektet NorthConnect har foreslått et tilknytningspunkt til det norske sentralnettet som er svært gunstig med hensyn til systemdrift og produksjonsressurser, og som kan gi netto besparelser når det gjelder behovet for innenlandske nettinvesteringer. Tilknytningspunktet ligger i et område med stort produksjonsoverskudd – forholdet 2:1 mellom produksjon og forbruk.

Det er sentralt å bygge på erfaringer fra eksisterende mellomlandsforbindelser før igangsettelse av en ny mellomlandsforbindelse. Det er også viktig å legge til rette for god og sikker systemdrift. Dette har også vært viktig ved tidligere etablering av nye forbindelser. Dette er likevel ikke hensyn som etter vår vurdering er nødvendig eller naturlig at inngår som betingelser i konsesjonsbehandlingen. Dette følger også av tidligere praksis. Det ble gitt konsesjon til nye forbindelser både til Tyskland og Storbritannia (NordLink og NSL) før Skagerak 4 ble satt i drift, altså før driftserfaringer forelå, og de to nye forbindelsene fikk konsesjon samtidig.

Vi kan heller ikke se at særlige utfordringer i systemdriften kan være avgjørende argumenter for å utsette konsesjonsbehandlingen. Vi vil også peke på at det foregår en omfattende utvikling av nye verktøy i systemdriften som økt bruk av mer avanserte og automatiske balanseringsløsninger og finere tidsoppløsning i markedet. Disse er planlagt implementert før idriftsettelse av NorthConnect. De positive virkningene prosjektet har for mindre behov for investeringer og bedre systemdrift taler for å igangsette prosjektet så snart som mulig. Gjennom FoS har systemansvarlig svært vide fullmakter for å sikre frekvenskvalitet og forsyningssikkerhet til enhver tid, og kan f.eks. gripe inn i disponering av kapasiteten på NorthConnect dersom en ekstraordinær situasjon skulle oppstå. Vi kan også nevne at et land som Danmark nå planlegger ytterligere forsterkninger på inntil 2100 MW (Cobra og Viking Link) i tillegg til forbindelsene mot Norge, Tyskland og Sverige som allerede utgjør mer enn 100% av typisk innenlandsk forbruk i vintermånedene. Dette er en langt høyere andel enn utlandsforbindelser, inklusive NorthConnect, vil utgjøre for Norge. Norge har i tillegg tilgang til rask regulerbar produksjon i et omfang som få hvis noen andre europeiske land kan vise maken til.

3. Manglende gjennomføring eller en utsettelse kan flytte norsk verdiskaping til andre land

For det norske og nordiske kraftsystemet er det attraktivt å knytte seg opp til ulike markeder, og det styrker også hele det europeiske kraftsystemet. Det er i denne sammenheng attraktivt at NorthConnect innebærer en egen tilknytning til Skottland, med en økende andel vindkraft og strukturelle kapasitetsbegrensninger mot England. I tillegg bidrar økte forbindelser til å legge til rette for reduserte utslipp fra britisk kraftsektor, som alene slipper ut rundt 25 % av britiske klimagassutslipp.

Vi vil også peke på at i det åpne og integrerte nordiske elektrisitetmarkedet vi i dag har, ikke er norske myndigheter som alene avgjør graden av utvekslingskapasitet ut og inn av Norden. Dersom andre land velger å utvikle økt kapasitet, ikke minst med utgangspunkt i norsk og fleksibel vannkraft, tilfaller en større del av denne verdiskapingen et eller flere av våre naboland. Dersom NorthConnect ikke får konsesjon eller denne blir unødig forsinket, vil svært attraktiv norsk verdiskaping gå tapt, mens de mulige konsekvensene for kraftmarkedet vil bli de samme. For eksempel vil realisering av den planlagte

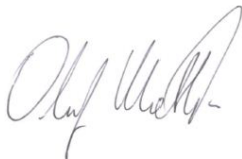
forbindelsen Viking Link mellom Danmark og Storbritannia få om lag samme prisvirkning for Norge som NorthConnect, men verdiskapingen, som vil være mye drevet av norsk regulerbar vannkraft, vil tilfalle Danmark.

Energi Norge vil også peke på at Storbritannia gjennom sin nasjonale klimalov har forpliktet seg til omfattende klimagassreduksjoner i løpet av kort tid. Det er bred politisk enighet i landet om å opprettholde virkemiddelbruken uavhengig av Brexit. Vi viser til at britiske myndigheter også anser NorthConnect som et svært viktig bidrag i arbeidet med å nå britiske klimamål til en akseptabel kostnad. En så attraktiv verdiskapingsmulighet for Norge, i en tid der det europeiske kraftsystemet er i stor utvikling, taler for å realisere prosjektet og unngå enhver unødig forsinkelse. Vi mener derfor det er viktig med grundig og normal rask fremdrift og likebehandling etter energiloven.

Energi Norge er opptatt av at den kraftkrevende industrien i Norge, som står for ca. 20% av norsk kraftforbruk, har gode rammebetingelser og kan utvikles videre i Norge. I lys av debatten omkring mellomlandsforbindelser og mulige konsekvenser for industrien, vil vi påpeke at en internasjonal sammenligning så sent som i 2016 fastslo at norsk kraftindustri har de mest attraktive rammebetingelser for energi i Europa og helt i tet også globalt. Den positive utviklingen illustreres ved at bruken av elektrisk kraft i metallindustrien ifølge SSB har økt hvert år siden finanskrisen, og ved flere nylig inngåtte langsiktige industrikontrakter, noen så langt som 18 år frem i tid. Vi viser også til den betydelige utbyggingen av ny fornybar energi i det nordiske markedet som ledd i oppnåelsen av fornybarmål. Vår vurdering er at optimismen og fremtidsperspektivene for kraftkrevende industri i Norge er svært gode, og at en gjennomføring av det omsøkte prosjektet ikke på noe vis truer dette bildet. Dette er både fordi utslagene i markedet over tid er begrensede, og fordi tilsvarende forbindelse til Storbritannia fra et naboland som Danmark vil ha om lag tilsvarende påvirkning på gjennomsnittlig kraftpris i Norge som NorthConnect.

Vennlig hilsen,

Energi Norge

Oluf Ulseth
Administrerende direktør

Kopi: OED, NHO